

Bolesławiec, dnia 13.06.2017 r.

Informacja

o realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Bolesławieckim na lata 2016 – 2020.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020 został przyjęty Uchwałą Nr XXV/150/16 Rady Powiatu Bolesławieckiego z dnia 27 października 2016 r. Program wytycza kierunki działań w obszarze przeciwdziałania problemowi przemocy w rodzinie, w szczególności o charakterze diagnozującym, informacyjnym, edukacyjnym, interwencyjnym, wspierająco-terapeutycznym, korekcyjno-edukacyjnym.

Podmiotami realizującymi Program są jednostki pomocy społecznej, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, zespoły interdyscyplinarne z terenu Powiatu Bolesławieckiego, a także Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa oraz Policja.

W Programie sformułowane zostały cele operacyjne, których realizacja ma umożliwić osiągnięcie celu głównego, tj.: *Ograniczenie skali występowania przemocy w rodzinie oraz budowa i wzmacnianie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w powiecie bolesławieckim.*

Sprawozdanie z realizacji Programu zostało opracowane przez koordynatora Programu - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bolesławcu na podstawie informacji własnych oraz przekazanych przez podmioty współdziałające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie powiatu bolesławieckiego.

Sporządziła:
Sylwia Czuchajda-Chołost
pracownik socjalny
tel. 75/ 735 13 84

Cel operacyjny 1: Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie.

Działania:

- Organizowanie powiatowych/społecznych kampanii, konferencji, szkoleń dotyczących przemocy w rodzinie oraz sposobów jej zapobiegania.
- Upowszechnianie materiałów dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym dotyczących dostępnych form pomocy.
- Prowadzenie działań edukacyjno – profilaktycznych wśród rodzin zagrożonych przemocą domową, mających na celu wzmocnienie prawidłowych postaw wychowawczych.
- Prowadzenie działań edukacyjno-profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży szkolnej, mających na celu przeciwdziałanie zjawiskom agresji i przemocy rówieśniczej.

Podmiot realizujący	Sposób realizacji
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bolesławcu/ Powiat Bolesławiecki	<ul style="list-style-type: none">▪ prowadzenie strony internetowej www.zatrzymacprzemoc.pl; strona powstała dzięki dofinansowaniu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej uzyskanemu w 2015 r. przez Powiat Bolesławiecki w ramach Programu Osłonowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie” – 2015 r. na realizację projektu „Zatrzymać Przemoc”. Celem niniejszej strony jest propagowanie wiedzy na temat problematyki przemocy w rodzinie, w tym sposobów jej powstrzymywania i zapobiegania. Zawiera też aktualną bazę instytucji i organizacji świadczących pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie.▪ dystrybucja ulotek, plakatów i broszur informacyjno-edukacyjnych, w tym m.in. plakatów pn. „Zatrzymaj zegar przemocy” oraz broszury wydanej przez PCPR w Bolesławcu pn. <i>Poradnik dla osób doznających przemocy w rodzinie „Zatrzymać Przemoc”</i> (2015 r.) – wydruk materiałów został sfinansowany w ramach ww. Programu Osłonowego; broszura jest dostępna dla mieszkańców powiatu bolesławieckiego w siedzibie urzędu.

<p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu/ Miasto Bolesławiec</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dystrybucja plakatów i ulotek informacyjnych na temat możliwości uzyskania wsparcia w punktach konsultacyjnych i ośrodkach wsparcia na terenie miasta; ▪ aktualizacja bieżących informacji na temat dostępnych form pomocy na stronie internetowej MOPS : www.mops.boleslawiec.pl/gdzie-szukac-pomocy
<p>Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowogrodźcu/ Gmina i Miasto Nowogrodziec</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych (w tym rozpowszechnianie numeru telefonu Niebieskiej Linii, wykazu instytucji pomocowych działających na terenie powiatu, karty informacyjnej dla osób stosujących przemoc w rodzinie, plakaty o tematyce przeciwdziałania przemocy w rodzinie). ▪ aktualizacja bieżących informacji na temat działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i możliwości otrzymania wsparcia na stronie internetowej GOPS: http://www.mgopsnowogrodziec.pl/zespole-interdyscyplinary.html
<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu z/s w Kruszynie/ Gmina Bolesławiec</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dystrybucja plakatów, ulotek oraz broszur informacyjno – edukacyjnych w ramach kampanii „Przemoc boli” i „Reaguj na przemoc”. ▪ organizacja zajęć edukacyjno-profilaktycznych dla uczniów i rodziców w 8 szkołach podstawowych z terenu gminy.
<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gromadce / Gmina Gromadka</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dystrybucja plakatów, ulotek oraz broszur informacyjno-edukacyjnych ▪ aktualizacja bieżących informacji na temat działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i możliwości otrzymania wsparcia na stronie internetowej GOPS: http://gopsgromadka.pl/zespole-interdyscyplinary.html
<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiecznicy/ Gmina Osiecznica</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ działalność informacyjna prowadzona wyłącznie w oparciu o pracę socjalną

<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Warcie Bolesławieckiej/ Gmina Warta Bolesławiecka</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ działalność informacyjna prowadzona wyłącznie w oparciu o pracę socjalną
<p>I Liceum Ogólnokształcące w Bolesławcu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realizacja Szkolnego Programu Profilaktycznego obejmującego: <ul style="list-style-type: none"> ▪ bieżące informowanie uczniów oraz ich rodziców o instytucjach udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą domową i rówieśniczą (rozmowy indywidualne, udostępnianie plakatów, ulotek, informatora pn. „Zatrzymać Przemoc”), ▪ realizacja programu z zakresu profilaktyki uzależnień – „ARS, czyli jak dbać o miłość” – 56 os.
<p>II Liceum Ogólnokształcące w Bolesławcu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realizacja Szkolnego Programu Profilaktycznego obejmującego: <ul style="list-style-type: none"> ▪ realizacja programów z zakresu profilaktyki uzależnień, w tym m.in.: „Stop alkoholizmowi, narkomanii, przemocy” oraz „ARS, czyli jak dbać o miłość”; ▪ realizacja programu profilaktyczno – edukacyjnego „Bezpieczna szkoła”, zawierającego działania zapobiegające agresji i przemocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym, obejmującego także organizację warsztatów integracyjnych, zajęć pozalekcyjnych, zajęć profilaktycznych dot. mobbingu i asertywności; ▪ edukacja prawna nt. praw osób dotkniętych przemocą i odpowiedzialności karnej osób stosujących przemoc (w tym cyberprzemoc) z udziałem przedstawicieli Policji i Straży Miejskiej ▪ prelekcja nt. przyczyn i skutków depresji (Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna) <p>Liczba osób objętych powyższymi działaniami – ok. 350 uczniów</p>

<p>Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Bolesławcu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realizacja Szkolnego Programu Profilaktycznego obejmującego: <ul style="list-style-type: none"> ▪ informowanie uczniów o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach kryzysowych, przemocy domowej i rówieśniczej (rozmowy indywidualne, ulotki, szkolna gazetka informacyjna). ▪ zajęcia psychoedukacyjne nt. agresji i przemocy, w tym przemocy domowej – ok. 400 uczniów;
<p>Zespół Szkół Mechanicznych w Bolesławcu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realizacja Szkolnego Programu Profilaktycznego obejmującego m.in.: <ul style="list-style-type: none"> ▪ przeprowadzenie zajęć edukacyjnych dla młodzieży pt. „Przemoc w rodzinie – jak sobie radzić, gdzie szukać pomocy” – 230 uczniów (kl. I – II), ▪ przeprowadzanie zajęć psychoedukacyjnych dla młodzieży z zakresu asertywności, poczucia własnej wartości, komunikacji interpersonalnej w rodzinie – 400 uczniów, ▪ psychoedukacja rodziców w zakresie porozumiewania się bez przemocy – rodzice uczniów klas pierwszych, ▪ informowanie uczniów o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach kryzysowych, przemocy domowej i rówieśniczej (rozmowy indywidualne, ulotki, szkolna gazetka informacyjna).

<p>Zespół Szkół Budowlanych w Bolesławcu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realizacja Szkolnego Programu Profilaktycznego obejmującego m.in.: <ul style="list-style-type: none"> ▪ przeprowadzenie zajęć edukacyjnych nt. przyczyn i skutków stosowania przemocy w rodzinie oraz form pomocy osobom doświadczającym przemocy – ok. 180 uczniów; ▪ udział w ogólnopolskim programie profilaktycznym „Profilaktyka a Ty”, promujący życie wolne od uzależnień, życie bez przemocy fizycznej i psychicznej, przeprowadzony we współpracy z przedstawicielami policji (happening pod tytułem „Przestańmy biec”) – 160 uczniów; ▪ informowanie uczniów o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach kryzysowych, przemocy domowej i rówieśniczej (rozmowy indywidualne, ulotki, plakaty, szkolna gazetka informacyjna pt. Zatrzymaj przemoc”); ▪ edukacja nt. procedury „Niebieskiej Karty” z udziałem przedstawicieli Policji – 25 uczniów.
<p>Zespół Szkół Elektronicznych w Bolesławcu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realizacja Szkolnego Programu Profilaktycznego obejmującego: <ul style="list-style-type: none"> ▪ edukację prawną nt. praw osób dotkniętych przemocą i odpowiedzialności karnej nieletnich z udziałem przedstawicieli Policji – ok. 120 uczniów; ▪ spotkanie profilaktyczno - edukacyjne pn. „Narkotykom mówimy STOP” z neofitą ze wspólnoty dla narkomanów Cenacolo w Medziugore – ok. 300 uczniów; ▪ realizacja programu z zakresu profilaktyki uzależnień – „ARS, czyli jak dbać o miłość” – 120 uczniów; ▪ informowanie uczniów o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach kryzysowych, przemocy domowej i rówieśniczej (rozmowy indywidualne, ulotki, plakaty, szkolna gazetka informacyjna)

<p>Zespół Szkół Handlowych i Usługowych w Bolesławcu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realizacja Szkolnego Programu Profilaktycznego obejmującego: <ul style="list-style-type: none"> ▪ przeprowadzenie prelekcji nt. odpowiedzialności prawnej nieletnich pn. „Ja wobec prawa” przez funkcjonariuszki Policji w ramach programu „Twoje Życie – Twój Wybór” – 150 uczniów; ▪ realizacja programu z zakresu profilaktyki uzależnień – „ARS, czyli jak dbać o miłość” – 65 uczniów; ▪ spotkanie profilaktyczno-edukacyjne pn. „Narkotykom mówimy STOP” z neofitą ze wspólnoty dla narkomanów Cenacolo w Medziugorie – ok. 300 uczniów; ▪ spotkanie profilaktyczno – edukacyjne pn. „Nie – dla dopalaczy” z udziałem pracowników Sanepidu – ok. 155 uczniów; ▪ spektakl profilaktyczno-edukacyjny pt. „Trollololo” teatru „Form-Art” – 115 uczniów ▪ lekcje nt. skutków zażywania narkotyków i picia alkoholu z wykorzystaniem filmu „Piłem i brałem” z serii „Nie zamykaj oczu” - 127 uczniów; ▪ zajęcia z młodzieżą poruszające problem przemocy w Internecie z wykorzystaniem filmu „W sieci” w ramach Programu „Dziecko w Sieci” Fundacji Dzieci Niczyje – 140 uczniów; ▪ lekcje dotyczące zachowań agresywnych u nastolatków – „Agresja” – 150 uczniów; ▪ zajęcia z młodzieżą dotyczące przemocy rówieśniczej – „Mobbing” – 150 uczniów; ▪ spotkanie profilaktyczne na Uniwersytecie SWPS we Wrocławiu pn. „Profilaktyka przemocy wobec kobiet, w tym przemocy seksualnej na randce” – 45 uczniów ▪ informowanie uczniów o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach kryzysowych, przemocy domowej i rówieśniczej (rozmowy indywidualne, ulotki, plakaty, szkolna gazetka informacyjna)
--	--

Powiatowy Zespół Szkół i Placówek Specjalnych w Bolesławcu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realizacja programu o charakterze profilaktyczno-edukacyjnym związanego tematycznie z przeciwdziałaniem przemocy domowej i rówieśniczej, którym objęto łącznie 92 uczniów.
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Bolesławcu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pedagogizacja rodziców mająca na celu wzmocnienie postaw wychowawczych (prelekcje na terenie szkół): 517 osób

Cel operacyjny 2. Podejmowanie działań na rzecz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

1. Zwiększenie skuteczności systemu ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Działania:

- Monitorowanie skali problemu przemocy w rodzinie.
- Diagnozowanie sytuacji i potrzeb osób, co których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie; wszczynanie procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty w sytuacji podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie;
- Podjęcie działań w kierunku utworzenia Ośrodka Interwencji Kryzysowej.
- Rozwój różnorodnych i bezpłatnych form pomocy psychologicznej dla ofiar przemocy, tj. terapia psychologiczna i psychoterapia, a także rozwój form wsparcia grupowego (grupy samopomocowe, wsparcia, edukacyjne, terapeutyczne itp.);
- Interdyscyplinarna współpraca na rzecz kompleksowej pomocy osobom uwikłanym w przemoc domową.
- Wdrażanie nowatorskich projektów na rzecz pomocy rodzinom uwikłanym w przemoc.

- Podnoszenie kwalifikacji różnorodnych grup zawodowych realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez organizację szkoleń/spotkań edukacyjnych, upowszechnianie materiałów tematycznych, organizację superwizji.

Wnioski i podsumowanie z podjętych działań:

- W 2016 r. na terenie wszystkich gmin powiatu bolesławieckiego, pracownicy podmiotów zobowiązanych do wszczynania *procedury Niebieskiej Karty* w sytuacji uzasadnionego podejrzenia, że w rodzinie dochodzi do przemocy, sporządzili łącznie **256 „Niebieskich Kart”** –więcej o 23 „NK” niż w 2015 r.. Z przekazanych danych wynika, że problem przemocy w rodzinie dotknął w ubiegłym roku blisko 600 osób.
- **Do wszczęcia procedur „Niebieskie Karty” najczęściej dochodzi na skutek interwencji domowych Policji**, rzadziej w wyniku rozmowy z pracownikiem socjalnym, bądź wywiadu środowiskowego, obserwacji pedagoga, rozmowy z nauczycielem czy rozmowy z lekarzem. Spośród wszystkich podmiotów uprawnionych do uruchomienia procedury „Niebieskie Karty”, dominują te wszczęte przez policję – ok. 87% (porównywalnie do 2015 r.). Lokalne statystyki korelują w tym zakresie z danymi ogólnokrajowymi dostępnymi za 2015 r. (zob. *Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 r.*).
- **Spośród wszystkich gmin wiejskich z terenu powiatu bolesławieckiego gminy Nowogrodzic i Bolesławiec odnotowały największą liczbę „Niebieskich Kart”**, które zostały przekazane do Zespołów Interdyscyplinarnych w MGOPS w Nowogrodźcu (44 „NK”) oraz GOPS w Bolesławcu (40 „NK”); najmniejszą liczbę „NK” przekazano w gminie Gromadka (14 „NK”). W mieście liczba „NK” przekazanych do ZI w MOPS w Bolesławcu nieznacznie spadła ze 113 do 109.
- **Zespoły Interdyscyplinarne** działające na terenie każdej z gmin powoływały grupy robocze, zajmujące się podejmowaniem działań zmierzających do minimalizowania

skutków przemocy w rodzinie (monitoring rodziny, opracowanie planu pomocy rodzinie). Największe zaangażowanie w tym zakresie wykazali przedstawiciele uprawnionych podmiotów w gminach Bolesławiec i Warta Bolesławiecka; najmniej spotkań grup roboczych odbyło się w Nowogrodźcu.

Tabela nr 1: Działalność podmiotów w zakresie realizacji procedury „Niebieskiej Karty” w latach 2015 – 2016.

Obszar	Liczba osób objętych procedurą „Niebieska Karta”		Ogólna liczba „Niebieskich Kart”		Podmioty sporządzające „NK-A”										Liczba spotkań zespołów w interdyscyplinarnych		Liczba spotkań grup roboczych	
	2015	2016	2015	2016	Policja		Pomoc społeczna		Oświata		Służba Zdrowia		GKRPA		2015	2016	2015	2016
Lata	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Bolesławiec (miasto)	341	230	113	109	90	93	15	12	4	3	0	1	4	0	3	4	296	308
Bolesławiec (gmina wiejska)	74	80	28	40	25	34	1	2	2	3	0	0	0	1	4	4	74	49
Nowogrodziec	63	145	25	44	23	39	0	5	2	0	0	0	0	0	3	7	9	5
Warta Bolesławiecka	87	67	24	28	22	26	0	0	2	2	0	0	0	0	4	4	42	50
Gromadka	45	39	24	14	22	11	2	2	0	0	0	1	0	0	7	10	56	19
Osiecznica	39	30	19	21	15	20	4	1	0	0	0	0	0	0	4	3	31	37

Ogółem	64 9	59 1	23 3	25 6	19 7	22 3	22	22	10	8	0	2	4	1	
Procento wy udział przedstaw icieli poszczegó lnych służb w wypełnian iu formularz y „Niebiesk a Karta” w 2016 r.			(100 %)	84 ,6	87 ,1	9, 4	8, 6	4, 3	3, 1	0	0, 8	1, 7	0, 4		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z **Ośrodków Pomocy Społecznej** z terenu powiatu bolesławieckiego

Wykres nr 1. Udział przedstawicieli poszczególnych służb w wypełnianiu formularzy „Niebieska Karta” – powiat bolesławiecki w latach 2015 – 2016

Wykres nr 2. Ogólna liczba „Niebieskich Kart” przekazanych do Zespołów Interdyscyplinarnych na terenie miasta Bolesławiec i gmin powiatu bolesławieckiego w latach 2015 – 2016.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KPP w Bolesławcu.

- W roku 2016 r. **znacząco wzrosła liczba interwencji domowych dotyczących przemocy w rodzinie.**
- W ubiegłym roku funkcjonariusze bolesławieckiej Policji zanotowali 543 przypadków poszczególnych rodzajów przemocy. **Najwięcej przypadków dotyczyło**

przemocy psychicznej – 241, następnie przemocy fizycznej – 199 oraz innego rodzaju zachowań – 103 (w tym: niszczenie/uszkodzenie mienia, zabór/przywłaszczenie mienia, groźba karalna/znieważenie, zmuszanie do picia alkoholu, zażywania środków odurzających lub inne działania). W ubiegłym roku nie ujawniono przypadków przemocy seksualnej.

Wykres nr 3. Liczba przeprowadzonych przez Policję interwencji domowych dotyczących przemocy w rodzinie w latach 2010 - 2016.

Wykres nr 4. Liczba przypadków poszczególnych rodzajów przemocy w rodzinie zanotowanych przez Policję w latach 2015-2016.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KPP w Bolesławcu.

- Liczba przeprowadzonych interwencji domowych dotyczących przemocy w rodzinie była **nieznacznie większa w mieście** (miasto – 131; wieś – 121)
- W ramach interwencji przeprowadzonych przez bolesławiecką Policję w 2016 r. stwierdzono, że **przemocą domową zostało dotkniętych 258 osób** (wzrost do lat ubiegłych.), z których **242 stanowiły kobiety (84%)**. Wśród osób doświadczających przemocy odnotowano 28 mężczyzn i 18 dzieci.
- Znaczny wpływ na stosowanie przemocy w rodzinie ma **uzależnienie/nadużywanie alkoholu**. Wielu sprawców przemocy w rodzinie w chwili popełnienia czynu znajduje się pod wpływem alkoholu. Według policyjnych statystyk liczba osób, co do których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie **pod wpływem alkoholu** wynosiła odpowiednio w **2014 r. – 80%; 2015 r. – 63%; 2016 – 58%**. Należy pamiętać, że alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności oraz niepowodzenia życiowe. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia jednak z odpowiedzialności za swoje

czyny, mimo że sprawcy często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako czynnik usprawiedliwiający ich zachowanie.

Tabela nr 2: Liczba interwencji policyjnych w wyniku przemocy w rodzinie z wyszczególnieniem obszaru interwencji, osób pokrzywdzonych oraz osób stosujących przemoc domową – powiat bolesławiecki.

Okres	2014	2015	2016
Liczba przeprowadzonych interwencji domowych dotyczących przemocy w rodzinie	174	127	252
miasto	133 (76 %)	66 (52 %)	131 (52%)
wieś	41 (24 %)	61 (48 %)	121 (48%)
Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie	211	257	288
kobiety	161 (76 %)	213 (83 %)	242 (84%)
mężczyźni	22 (11%)	34 (13%)	28 (10 %)
dzieci	28 (13%)	10 (4%)	18 (6%)
Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie	176	240	256
pod wpływem alkoholu	140 (80%)	152 (63%)	148 (58%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KPP w Bolesławcu.

Wykres nr 5. Liczba przeprowadzonych interwencji domowych dotyczących przemocy w rodzinie z podziałem na wieś i miasto – powiat bolesławiecki

Wykres nr 6. Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie – powiat bolesławiecki.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KPP w Bolesławcu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KPP w Bolesławcu.

- W 2016 r. do Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie miasta i gmin powiatu bolesławieckiego wpłynęło łącznie 255 zgłoszeń w sprawie objęcia leczeniem odwykowym osób nadużywających alkoholu (wzrost o 91 wniosków w porównaniu do roku 2015), w tym ponad połowa to jednocześnie sprawcy przemocy domowej. W sprawie 98 osób Komisje skierowały wnioski do sądu o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego.

Tabela nr 2: Liczba sprawców przemocy domowej wśród osób nadużywających alkoholu zgłaszanych do gminnych komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych (GKRPA) z terenu powiatu bolesławieckiego.

Lata	Wyszczególnienie	Zgłoszenia nadużywania alkoholu	Wnioski do sądu o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego
2012	ogólna liczba złożonych wniosków	342	124
	w tym sprawcy przemocy	226	
2011	ogólna liczba złożonych wniosków	269	100

201 3	w tym sprawy przemocy	196	100
201 4	ogólna liczba złożonych wniosków	228	85
	w tym sprawy przemocy	106	
201 5	ogólna liczba złożonych wniosków	164	67
	w tym sprawy przemocy	82	
201 6	ogólna liczba złożonych wniosków	255	98
	w tym sprawy przemocy	174	

Tabela nr 3: Liczba sprawców przemocy domowej wśród osób nadużywających alkoholu – **Miasto Bolesławiec**

	Lata	Zgłoszenia
	Wyszczególnienie	Wnioski do sądu
	o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego	
2012	ogólna liczba złożonych wniosków	
	204	
	59	
	w tym sprawcy przemocy 189	
2013	ogólna liczba złożonych wniosków	
	163	
	62	
	w tym sprawcy przemocy 141	
2014	ogólna liczba złożonych wniosków	
	130	
	52	
	w tym sprawcy przemocy 67	
2015	ogólna liczba złożonych wniosków	
	98	
	43	
	w tym sprawcy przemocy 52	
2016	ogólna liczba złożonych wniosków	
	157	72
	w tym sprawcy przemocy	
157		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MKRPA w Bolesławcu.

Tabela nr 4: Liczba sprawców przemocy domowej wśród osób nadużywających alkoholu – **Gmina Bolesławiec**

	Lata	Zgłoszenia
	Wyszczególnienie	Wnioski do sądu
	o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego	
2012	ogólna liczba złożonych wniosków	
	25	
	19	
	w tym sprawcy przemocy 7	
2013	ogólna liczba złożonych wniosków	
	22	
	12	
	w tym sprawcy przemocy 13	
2014	ogólna liczba złożonych wniosków	
	31	
	19	
	w tym sprawcy przemocy 12	
2015	ogólna liczba złożonych wniosków	
	25	
	4	
	w tym sprawcy przemocy 10	
2016	ogólna liczba złożonych wniosków	
	15	
	9	
	w tym sprawcy przemocy 3	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GKRPA w Bolesławcu.

Tabela nr 5: Liczba sprawców przemocy domowej wśród osób nadużywających alkoholu – **Gmina Nowogrodziec**

Lata	Wyszczególnienie nadużywania alkoholu o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego	Zgłoszenia Wnioski do sądu	Lata	
			Wyszczególnienie nadużywania alkoholu o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego	Zgłoszenia Wnioski do sądu
2012	ogólna liczba złożonych wniosków			
	53			
	10			
	w tym sprawcy przemocy	12		
2013	ogólna liczba złożonych wniosków			
	43			
	21			
	w tym sprawcy przemocy	32		
2014	ogólna liczba złożonych wniosków			
	24			
	4			
	w tym sprawcy przemocy	7		
2015	ogólna liczba złożonych wniosków			
	13			
	5			
	w tym sprawcy przemocy	5		
2016	ogólna liczba złożonych wniosków			
	36			
	4			
	w tym sprawcy przemocy	2		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GKRPA w Nowogrodźcu.

Tabela nr 6: Liczba sprawców przemocy domowej wśród osób nadużywających alkoholu – **Gmina Warta Bolesławiecka**

Lata	Wyszczególnienie nadużywania alkoholu o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego	Zgłoszenia Wnioski do sądu	Lata	
			Wyszczególnienie nadużywania alkoholu o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego	Zgłoszenia Wnioski do sądu
2012	ogólna liczba złożonych wniosków			
	13			
	14			
	w tym sprawcy przemocy	3		
2013	ogólna liczba złożonych wniosków			
	10			
	w tym sprawcy przemocy	1		
2014	ogólna liczba złożonych wniosków			
	17			
	4			
	w tym sprawcy przemocy	5		
2015	ogólna liczba złożonych wniosków			
	13			
	8			
	w tym sprawcy przemocy	7		
2016	ogólna liczba złożonych wniosków			
	14			
	5			
	w tym sprawcy przemocy	4		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GKRPA w Warcie Bolesławieckiej.

Tabela nr 7: Liczba sprawców przemocy domowej wśród osób nadużywających alkoholu – **Gmina Gromadka**

Lata	Zgłoszenia	
	Wyszczególnienie nadużywania alkoholu o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego	Wnioski do sądu
2012	ogólna liczba złożonych wniosków 22	11 8
2013	ogólna liczba złożonych wniosków 4	2 2
2014	ogólna liczba złożonych wniosków 13	4 10
2015	ogólna liczba złożonych wniosków 10	7 6
2016	ogólna liczba złożonych wniosków 14	6 5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GKRPA w Gromadce.

Tabela nr 8: Liczba sprawców przemocy domowej wśród osób nadużywających alkoholu – **Gmina Osiecznica**

Lata	Zgłoszenia	
	Wyszczególnienie nadużywania alkoholu o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego	Wnioski do sądu
2012	ogólna liczba złożonych wniosków 25	11 7
2013	ogólna liczba złożonych wniosków 28	12 7
2014	ogólna liczba złożonych wniosków 13	2 5
2015	ogólna liczba złożonych wniosków 5	0 2
2016	ogólna liczba złożonych wniosków 19	2 3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GKRPA w Osiecznicy.

- **Specjalistyczną pomoc na rzecz osób doświadczających przemocy w rodzinie** realizowały w 2016 r. poszczególne jednostki organizacyjne pomocy społecznej, tj. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bolesławcu, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Bolesławcu, a także Punkty Konsultacyjne powoływane w gminach wiejskich, tj. Osiecznica, Nowogrodziec i Gromadka oraz niektóre organizacje pozarządowe.

Tabela nr 9: Formy specjalistycznej pomocy oferowanej przez poszczególne podmioty z terenu powiatu bolesławieckiego w 2016r.

Podmiot	Formy oferowanej pomocy specjalistycznej
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ul. Armii Krajowej 12, 59-700 Bolesławiec; tel. 75 612 17 81-89	<ul style="list-style-type: none"> - poradnictwo prawne - poradnictwo psychologiczne
Punkt Wsparcia Rodzin PCK, Al. Tysiąclecia 32 D/4, 59-700 Bolesławiec; tel. 75 735 25 22	<ul style="list-style-type: none"> - poradnictwo prawne - poradnictwo psychologiczne
Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, ul. Armii Krajowej 12, pok. 4, 59-700 Bolesławiec; tel. 75 612 17 80, tel. 75 612 17 15	<ul style="list-style-type: none"> - poradnictwo prawne
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Cicha 7, 59-700 Bolesławiec; tel. 75 645 78 23	<ul style="list-style-type: none"> - poradnictwo socjalne i wsparcie, wszczynanie procedury NK pomoc psychologiczna - poradnictwo prawne
Ośrodek Wsparcia dla Osób Uwikłanych w Przemoc, ul. Kościelna 2, 59-700 Bolesławiec; tel. 607 872 517, 601 921 449, 530 055 598	<ul style="list-style-type: none"> - poradnictwo psychologiczne, - psychoterapia, psychoedukacja, mediacje rodzinne
Punkt Konsultacyjny, Osiedle II , ul. Kościuszki w Bolesławcu	<ul style="list-style-type: none"> - poradnictwo psychologiczne, - poradnictwo pedagogiczne, - poradnictwo w zakresie terapii uzależnień - streetworker
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu z/s w Kruszynie, ul. Kasztanowa 1A, 59-700 Bolesławiec; tel. 75 732 14 59	<ul style="list-style-type: none"> - poradnictwo socjalne i wsparcie, wszczynanie procedury NK

<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gromadce z/s w Wierzbowej 19, 59-706 Gromadka; tel. 75 611 60 24, 75 611 60 26</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poradnictwo socjalne i wsparcie, wszczynanie procedury NK
<p>Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień, ul. Szkolna 18, 59-706 Gromadka; tel. 75 738 24 52</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poradnictwo psychologiczne - poradnictwo terapeutyczne ds. uzależnień - grupa wsparcia AA
<p>Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Asnyka 53, 59-730 Nowogrodziec; tel. 75 731 63 79</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poradnictwo socjalne i wsparcie, wszczynanie procedury NK
<p>Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej w Nowogrodźcu, ul. Asnyka 53; tel. 75 731 62 21, tel. 75 731 63 79</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poradnictwo prawne
<p>Punkt Konsultacyjno - Informacyjny ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi, Narkomanii i Przemocy w Rodzinie, ul. A. Asnyka 53, 59-730 Nowogrodziec; (budynek MGOPS, wejście od parkingu), tel. 75 738 06 74 (Urząd Miasta - specjalista ds. profilaktyki uzależnień)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poradnictwo pedagogiczne - poradnictwo terapeutyczne ds. uzależnień klub abstynenta
<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Lubańska 43, 59-724 Osiecznica; tel. 75 731 25 11</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poradnictwo socjalne i wsparcie, wszczynanie procedury NK
<p>Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej w Osiecznicy, ul. Lubańska 43 (siedziba UG, pok. 17); tel. 75 731 21 07</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poradnictwo prawne

Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych, ul. Lubańska 29 B, 59-724 Osiecznica; tel. 75 731 21 08	- poradnictwo terapeutyczne ds. uzależnień
Punkt Pomocy Psychologicznej, ul. Lubańska 35, 59-724 Osiecznica; tel. 695 663 949, tel. 75 731 21 27	- poradnictwo psychologiczne
Punkt Pomocy Psychologicznej w Świętoszowie, ul. Szkolna 10, 59-726 Świętoszów, tel. 695 663 949, tel. 75 731 12 02	- poradnictwo psychologiczne
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Warta Bolesławiecka 40C, 59-720 Raciborowice Górne, tel. 75 738 93 38	- poradnictwo socjalne i wsparcie, wszczynanie procedury NK
Punkt Konsultacyjno - Informacyjny dla Osób Uzależnionych, Współuzależnionych i Osób Doznających Przemocy w Rodzinie, Raciborowice Górne 29 B, 59-720 Warta Bolesławiecka; tel. 664 461 086	- poradnictwo terapeutyczne ds. uzależnień i przeciwdziałania przemocy - Grupa Wsparcia "Warto"
Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej w Warcie Bolesławieckiej, Urząd Gminy w Warcie Bolesławieckiej, Warta Bolesławiecka 40, pok. 21, tel. 75 738 95 39	- poradnictwo prawne

- W 2016 r. w ramach konkursu ogłoszonego przez Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bolesławcu opracowało i złożyło wniosek o dofinansowanie projektu pt. „**Centrum Wsparcia Rodziny w Powiecie Bolesławieckim**” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014 – 2020, współfinansowanego

ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Oś priorytetowa: 9 Włączenie społeczne, Działanie: 9.2 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych, Poddziałanie: 9.2.1 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych – konkursy horyzontalne. Projekt został pozytywnie zaopiniowany przez DWUP i rekomendowany do realizacji w 2017 r. Głównym celem projektu jest zwiększenie liczby osób i rodzin objętych usługami społecznymi poprzez poszerzenie oferty dot. usług poradnictwa specjalistycznego w PCPR Bolesławiec na rzecz osób i rodzin z powiatu bolesławieckiego zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Grupami docelowymi projektu są:

- rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, w tym członkowie rodzin zastępczych;
- osoby w kryzysie, w tym osoby doznające przemocy w rodzinie.
- osoby z niepełnosprawnością.

W ramach projektu zaplanowane zostały następujące formy wsparcia:

- 1) usługi wsparcia rodziny, w tym usługi interwencji kryzysowej (poradnictwo i terapia psychologiczna, poradnictwo w zakresie prawa, terapii uzależnień, poradnictwo psychiatryczne, treningi umiejętności społecznych);
- 2) utworzenie dwóch mieszkań treningowych (dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej oraz osób w sytuacji kryzysowej), przygotowujących osoby w nim przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zapewniających pomoc w prowadzeniu samodzielnego życia;
- 3) utworzenie wypożyczalni sprzętu pielęgnacyjnego i wspomagającego.
- 4) usługi asystenckie dla osób niepełnosprawnych

Projekt realizowany będzie w okresie od 2017 r. do 2019 r.

- W 2016 r. realizatorzy Programu podejmowali następujące działania mające na celu **podniesienie kwalifikacji grup zawodowych** zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Podmiot realizujący	Sposób realizacji
---------------------	-------------------

Powiatowe Centrum
Pomocy Rodzinie
w Bolesławcu/ Powiat
Bolesławiecki

- 1) W dniach 04.10.2016 r. oraz 18.10.2016 r. Dolnośląski Urząd Wojewódzki oraz Komenda Wojewódzka Policji we Wrocławiu, we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bolesławcu, zorganizowały **szkolenie w zakresie postępowania w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia w związku z wykonywaniem obowiązków zawodowych przez pracowników kadr pomocy społecznej**. Szkolenie zostało przeprowadzone przez funkcjonariuszy Komendy Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu (policjanta wydziału prewencji, psychologa policyjnego oraz negocjatora policyjnego) na terenie Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Bolesławcu. Przeszkolonych zostało **58 osób**/ pracowników instytucji pomocy społecznej z terenu powiatu bolesławieckiego, w tym pracownicy socjalni, asystenci rodziny, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej a także kuratorzy sądowi. W części teoretycznej szkolenia pracownicy zapoznali się z technikami negocjacyjnymi oraz sposobem reagowania w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia w trakcie wykonywania obowiązków zawodowych. W części praktycznej odbyły się zajęcia z zakresu technik samoobrony.
- 2) W dniach 7-8.11.2016 r. Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej we Wrocławiu we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bolesławcu zorganizowały szkolenie pt. **„Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – podstawowy algorytm postępowania”**. Wśród **40 osób**, które wzięły udział w szkoleniu znaleźli się przedstawiciele wszystkich podmiotów, które ustawowo zobowiązane są do podejmowania działań w zakresie przeciwdziałania problemowi przemocy domowej, tj. pracownicy socjalni, asystenci rodziny, przedstawiciele oświaty, służby zdrowia, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, organizacji pozarządowych oraz funkcjonariusze policji. Zakres tematyczny szkolenia obejmował następujące zagadnienia:

<p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Organizacja szkolenia dla kadr pomocy społecznej: Szkolenie z zakresu pracy z przemocą „Trójkąt przemocy sztuka w trzech aktach” - 21 osób ▪ Szkolenie z zakresu funkcjonowania Grup Roboczych – 2 osoby.
<p>Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowogrodźcu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uczestnictwo w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 9 osób.
<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu, z/s w Kruszyńcu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Organizacja szkolenia dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i pracowników socjalnych pn. „Budowanie profesjonalnego kontaktu z osobami zaburzonymi psychicznie” – 20 osób
<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gromadce</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uczestnictwo w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 5 osób.
<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiecznicy</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uczestnictwo w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 4 osoby.
<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Warcie Bolesławieckiej</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uczestnictwo w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 3 osoby.
<p>Powiatowe Centrum Edukacji i Kształcenie Kadr – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Bolesławcu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Spotkania pedagogów szkolnych w ramach grupy wsparcia pedagogów i nauczycieli odpowiedzialnych za organizowanie pomocy psychologicznej-pedagogicznej w szkołach - 31 osób ▪ Szkolenia rad pedagogicznych z zakresu: <ul style="list-style-type: none"> - „Agresja i umiejętność rozwiązywania konfliktów” – 10 osób - „Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży w powiecie bolesławieckim” – 30 osób - „Zachowania nastolatków, które powinny niepokoić rodziców” – 37 osób ▪ Szkolenie pracowników Poradni w zakresie interwencji kryzysowej w przypadku straty, żałoby i zdarzeń traumatycznych - 18 osób

Cel operacyjny 3. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec sprawców przemocy.

Działania:

- Podejmowanie przez jednostki wymiaru sprawiedliwości i ochrony porządku publicznego zgodnie z kompetencjami działań chroniących ofiary przemocy w rodzinie przed dalszym krzywdzeniem (interwencja w sytuacji uzyskania zgłoszenia o przemocy w rodzinie, uruchomienie procedury „Niebieskie Karty”; izolowanie sprawców przemocy od ofiar, poprzez wykorzystanie aktualnych rozwiązań prawnych, np. zakaz kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną, nakaz opuszczenia mieszkania, nakaz tymczasowego aresztowania).
- Rozwój działań skierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie, w tym: realizacja programu korekcyjno – edukacyjnego, prowadzenie poradnictwa specjalistycznego i terapeutycznego dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych.
- Systematyczne przekazywanie informacji o prowadzonych działaniach edukacyjnych i terapeutycznych względem osób stosujących przemoc w rodzinie do sądu, zespołu kuratorskiego, prokuratury, policji, ośrodków pomocy społecznej/zespołów interdyscyplinarnych, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, organizacji pozarządowych.
- Podejmowanie działań interdyscyplinarnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Wnioski i podsumowanie z podjętych działań:

- W 2016 r. wyraźnie wzrosła liczba postępowań przygotowawczych, których przedmiotem było przestępstwo znęcania się nad rodziną (art. 207 kk) prowadzonych przez **Prokuraturę Rejonową w Bolesławcu**. W badanym

okresie zdecydowanie ponad połowa

ww. postępowań została umorzona lub zakończyła się odmową wszczęcia postępowania przygotowawczego.

- Prokuratorzy oraz sąd dysponują środkami zapobiegawczymi, które mają na celu przede wszystkim zapobieżenie dalszego dopuszczania się czynów karalnych, a w przypadku przestępstwa spenalizowanego w art. 207 k.k. zapobieżenie doznawania krzywd osób najbliższych.

W uzasadnionych przypadkach prokuratorzy wnoszą do sądu o zastosowanie tymczasowego aresztowania. Prokurator może także zastosować wobec podejrzanego takie środki jak: nakaz opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, zakaz zbliżania się

do określonych osób, obowiązek lub zakaz może być połączony z obowiązkiem zgłaszania się do Policji lub innego wyznaczonego organu

w określonych odstępach czasu. Działalność Prokuratury Rejonowej w Bolesławcu w powyższym zakresie obrazują poniższe dane liczbowe ujęte chronologicznie od 2012 r.

Tabela nr 4: Liczba postępowań z art. 207 k.k. prowadzonych przez Prokuraturę Rejonową w Bolesławcu.

okres	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba postępowań przygotowawczych, których przedmiotem było przestępstwo znęcania się nad rodziną (art. 207 kk).	153	146	148	96	122
Liczba postępowań w zakresie spraw dotyczących przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie umorzonych lub zakończonych odmową wszczęcia postępowania przygotowawczego.	94	106	101	43	69
Liczba osób/podejrzanych o przestępstwa popełnione wobec członka rodziny z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej, wobec których prokurator wniósł do sądu wniosek o zastosowanie tymczasowego aresztowania.	3	3	3	5	7
Liczba osób/podejrzanych o ww. przestępstwo, wobec których prokuratorzy zastosowali dozór Policji pod warunkiem opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym (art. 275§3 kpk).	-	-	2	3	7
Liczba osób/podejrzanych o ww. przestępstwo, wobec których zastosowano dozór Policji z jednoczesnym zobowiązaniem do powstrzymywania się od kontaktu z pokrzywdzonym (art. 275 §2 kpk).	-	-	2	3	16
Liczba osób/podejrzanych , wobec których nakazano tytułem środka zapobiegawczego opuszczenie lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym (art. 275a §1 kpk).	1	-	-	-	7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z **Prokuratury Rejonowej w Bolesławcu.**

Liczba postępowań przygotowawczych z art. 207 k.k. prowadzonych przy udziale **Komendy Powiatowej Policji w Bolesławcu** w 2016 r. spadła, natomiast liczba przestępstw stwierdzonych/tj. zakończonych aktem oskarżenia od 2013 r. utrzymuje tendencję wzrostową.

Tabela nr 3: Liczba postępowań przygotowawczych oraz przestępstw stwierdzonych z art. 207 k.k. prowadzonych przez KPP w Bolesławcu.

okres	postępowania wszczęte	postępowania zakończone	przestępstwa stwierdzone (zakończone aktem oskarżenia)
2012	88	85	53
2013	65	73	40
2014	76	75	41
2015	80	71	47
2016	70	77	48

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z **KPP w Bolesławcu**.

- W ubiegłym roku **Sąd Rejonowy w Bolesławcu** osądził łącznie 33 osób za czyny kwalifikowane jako przemoc w rodzinie, z których zdecydowana większość – 27 osób, zostało skazanych na karę pozbawienia wolności. Ponad połowa wszystkich kar pozbawienia wolności w 2016 r. została warunkowo zawieszona. W przypadku orzeczenia kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania lub też orzeczenia przedterminowego warunkowego zwolnienia z odbywania kary pozbawienia wolności, mogą być zastosowane wobec sprawcy przemocy w rodzinie tzw. środki probacyjne (m.in. zobowiązanie do uczestnictwa w programie korekcyjno - edukacyjnym) związane z okresem próby. Środki te mają na celu umożliwienie sprawcy przemocy w rodzinie zmianę postawy i zachowań oraz zmniejszenie ryzyka powrotu do przestępstwa poprzez oddziaływania o charakterze resocjalizacyjnym. Dane ogólnokrajowe wskazują, że sprawcy przemocy w rodzinie zbyt rzadko zobowiązani są przez sądy do udziału w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych; podobnie sytuacja wygląda w powiecie

bolesławieckim, gdzie do 2015 r. nie orzeczono ani jednego środka probacyjnego zawierającego powyższe zobowiązanie.

Tabela nr 5: Orzecznictwo Sądu Rejonowego w Bolesławcu w sprawach kwalifikowanych jako przemoc w rodzinie.

okres	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba osób skazanych za czyny kwalifikowane jako przemoc w rodzinie	49	45	35	37	33
Liczba sprawców, wobec których orzeczono karę pozbawienia wolności	42	38	30	34	27
Liczba sprawców, wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary pozbawienia wolności	25	24	27	23	15
Liczba sprawców zobowiązanych do udziału w programach korekcyjno - edukacyjnych (program korekcyjno -edukacyjny w powiecie bolesławieckim realizowany jest od 2014 roku)	-	-	0	0	0
Liczba sprawców zobowiązanych do opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym	0	1	1	1	3
Liczba osób objętych dozorem kuratorskim z powodu stosowania przemocy w rodzinie	18	13	13	14	19

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Sądu Rejonowego w Bolesławcu.

- Programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie** stanowią jeden z elementów realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020, podkreślającego pomocniczą rolę ww. programów wobec interwencji karno-administracyjnych podejmowanych w stosunku do sprawców przemocy (zadanie finansowane jest poprzez budżet Wojewody, ze środków z rezerwy celowej w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie). Dane liczbowe dotyczące osób zakwalifikowanych do programu, jak też osób kończących program obrazują trudności w realizacji tego zadania głównie z uwagi na dobrowolność uczestnictwa. Zbyt rzadkie przypadki przymusowego kierowania przez Sąd sprawców przemocy do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych – także w skali ogólnokrajowej - powodują, że rola tych

programów w całym systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest w efekcie zmarginalizowana, a tym samym nie jest wykorzystywany ich potencjał.

Tabela nr 6. Realizacja Programu Korekcyjno- Edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie w powiecie bolesławieckim w latach 2014 – 2015.

Okres	Liczba osób przystępujących do programu	Liczba osób kończąca program
2014	4	3
2015	5	2
2016	7	3

Realizatorem Programu Korekcyjno-Edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie w powiecie bolesławieckim od 2014 r. jest Powiatowe

Centrum Pomocy Rodzinie w Bolesławcu. PCPR realizuje Program w oparciu o założenia Programu The Duluth Model.

W ramach Programu realizowane są zajęcia indywidualne i grupowe prowadzone przez parę trenerów różnej płci, w formie: wykładów, warsztatów, ćwiczeń, treningów umiejętności, treningów edukacyjnych, pogadarek, analizy indywidualnych przypadków, itp.

Informacja o rekrutacji uczestników do Programu każdorazowo przekazywana jest do Sądu Rejonowego w Bolesławcu, Prokuratury Rejonowej w Bolesławcu, Komendy Powiatowej Policji w Bolesławcu, Ośrodków Pomocy Społecznej i Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z terenu powiatu bolesławieckiego, a także organizacji pozarządowyc

PODSUMOWANIE

Realizacja celów zaplanowanych w „Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Bolesławieckim na lata 2016 – 2020” pozwala sformułować następujące wnioski z działań podejmowanych w 2016 r.:

- 1. Działania informacyjno-edukacyjne nt. problemu przemocy w rodzinie oraz możliwościach uzyskania wsparcia i reagowania**

w sytuacjach kryzysowych przeprowadzone zostały przez 12 podmiotów, w tym: cztery Ośrodki Pomocy Społecznej (Bolesławiec/miasto; Bolesławiec/gmina; Gromadka; Nowogrodziec), Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bolesławcu, placówki oświatowe/szkoły ponadgimnazjalne (8);

2. **Programy profilaktyczne uwzględniające problematykę przemocy w rodzinie oraz agresji rówieśniczej** realizowane były na terenie wszystkich bolesławieckich szkół ponadgimnazjalnych (8 szkół); liczba uczniów objętych ww. działaniami – ok. 3 000 osób.
3. **Usługi z zakresu poradnictwa specjalistycznego dla osób doznających przemocy w rodzinie** realizowane były przez następujące podmioty: jednostki organizacyjne pomocy społecznej (PCPR w Bolesławcu, MOPS w Bolesławcu, GOPS w Osiecznicy, GOPS w Gromadce), Starostwo Powiatowe w Bolesławcu (punkty nieodpłatnej pomocy prawnej) oraz jedną organizację pozarządową (PCK).
Warto także zaznaczyć, że pozyskanie w 2016 r. przez PCPR w Bolesławcu środków na realizację projektu pt. „Centrum Wsparcia Rodziny w Powiecie Bolesławieckim”, umożliwi wszechstronny rozwój usług poradnictwa specjalistycznego na rzecz mieszkańców powiatu bolesławieckiego w latach 2017 - 2019. W ramach projektu osoby w kryzysie będą mogły skorzystać ze wsparcia psychologa, prawnika, psychiatry i terapeuty uzależnień. W projekcie zaplanowano także utworzenie dwóch mieszkań treningowych (dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej oraz osób w sytuacji kryzysowej), przygotowujących osoby w nim przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia.
4. **W 2016 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bolesławcu zrealizowało trzecią edycję Programu Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie z terenu powiatu bolesławieckiego** (łącznie liczba osób, które ukończyły program w ciągu trzech lat: 7 osób).
5. Znaczna część realizatorów Programu podejmuje działania mające na celu **podniesienie kwalifikacji grup zawodowych** realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (w tym dwa szkolenia organizowane przez PCPR w Bolesławcu dla łącznie 98 osób/ przedstawicieli kadr pomocy społecznej z terenu powiatu bolesławieckiego).

6. Pozyskane dane statystyczne od instytucji i służb z terenu powiatu bolesławieckiego wskazują, że w 2016 r. **wzrosła liczba interwencji domowych dotyczących przemocy w rodzinie** w naszym powiecie; wzrosła także liczba „**Niebieskich Kart**” przekazanych do **Zespołów Interdyscyplinarnych** w OPS z terenu powiatu bolesławieckiego.